

Czwartek, 10 marca 2011 r.

Podejście UE do Iranu

P7_TA(2011)0096

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie podejścia UE do Iranu (2010/2050(INI))

(2012/C 199 E/19)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Iranu, w tym rezolucję z dnia 8 września 2010 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie, w szczególności spraw Sakineh Mohamadi Asztiani i Zahry Bahrami ⁽¹⁾, z dnia 10 lutego 2010 r. w sprawie Iranu ⁽²⁾ i z dnia 22 października 2009 r. w sprawie sytuacji w Iranie ⁽³⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 7 października 2010 r. w sprawie Światowego Dnia przeciwko Karze Śmierci ⁽⁴⁾,
- uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych, Międzynarodowy pakt praw gospodarczych, społecznych i kulturalnych, Międzynarodową konwencję w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej oraz Konwencję o prawach dziecka, a także fakt, że Iran jest stroną wszystkich tych aktów prawnych,
- uwzględniając wspólne oświadczenie Unii Europejskiej (UE) i Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej (USA) z dnia 8 lutego 2010 r. wzywające rząd Iranu do wypełniania zobowiązań w zakresie praw człowieka,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel UE Catherine Ashton (zwanej dalej wysoką przedstawiciel) z dnia 24 września 2010 r. w sprawie „oburzających i niedopuszczalnych” uwag wygłoszonych przez irańskiego prezydenta Mahmuda Ahmadineżada na posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego ONZ,
- uwzględniając deklarację UE dotyczącą nierozprzestrzeniania broni masowego rażenia przyjętą podczas szczytu Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19-20 czerwca 2003 r. oraz unijną strategię przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia przyjętą w dniu 10 grudnia 2003 r.,
- uwzględniając oświadczenie rzecznika wysokiej przedstawiciel z dnia 23 września 2010 r. w sprawie zamachu bombowego w irańskim mieście Mahabad,
- uwzględniając sprawozdanie na temat wdrażania europejskiej strategii bezpieczeństwa pt. „Utrzymanie bezpieczeństwa w zmieniającym się świecie”, przyjęte przez Radę Europejską w dniu 12 grudnia 2008 r.,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel z dnia 22 września 2010 r., wydane w imieniu krajów E3+3, w sprawie szybkiego znalezienia w drodze negocjacji rozwiązania irańskiej kwestii jądrowej,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel z dnia 12 sierpnia 2010 r., wydane w imieniu Unii Europejskiej, w sprawie skazania siedmiu przywódców bahaickich,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0310.

⁽²⁾ Dz.U. C 341 E z 16.12.2010, s. 9.

⁽³⁾ Dz.U. C 265 E z 30.9.2010, s. 26.

⁽⁴⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0351.

Czwartek, 10 marca 2011 r.

- uwzględniając oświadczenie rzecznika wysokiej przedstawiciel z dnia 16 lipca 2010 r. potępiające zamachy w Iranie,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie swobodnego dostępu do informacji w Iranie,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel z dnia 6 lipca 2010 r. w sprawie egzekucji mających się wkrótce odbyć w Iranie,
- uwzględniając oświadczenie wysokiej przedstawiciel z dnia 12 czerwca 2010 r., wydane w imieniu Unii Europejskiej, w sprawie „poważnego pogorszenia się sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie od czasu wyborów prezydenckich z czerwca 2009 r.”,
- uwzględniając dane irańskiego urzędu statystycznego dotyczące wzrostu stopy bezrobocia w Iranie na wiosnę 2010 r. (do 14,6 %) oraz liczby bezrobotnych, którą szacuje się na ponad 3,5 miliona,
- uwzględniając fakt, że Iran jest stroną Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej, że w związku z tym wyrzekł się nabywania broni jądrowej i jest prawnie zobowiązany do deklarowania wszelkich swoich działań jądrowych, a także materiału jądrowego, oraz do objęcia ich systemem zabezpieczeń Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA),
- uwzględniając oświadczenie MAEA z dnia 27 września 2005 r., zgodnie z którym Iran nie wypełnia zobowiązań wynikających z Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej,
- uwzględniając fakt, że zawieszenie wzbogacania uranu oraz inne wymogi uznano kolejno w sześciu rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ (1696, 1737, 1747, 1803, 1835 i 1929) za warunki wstępne ponownego nadania Iranowi praw wynikających z Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej,
- uwzględniając oświadczenie, które dyrektor generalny MAEA Yukiya Amano zawarł w sprawozdaniu kwartalnym dla Rady Naczelnej z dnia 18 lutego 2010 r., zgodnie z którym „Iran nie wypełnia zobowiązań zapisanych w odpowiednich rezolucjach Rady Naczelnej i Rady Bezpieczeństwa”,
- uwzględniając propozycję MAEA dotyczącą umowy o dostarczaniu paliwa jądrowego do teherańskiego reaktora badawczego w zamian za nisko wzbogacony uran pochodzący z zapasów Iranu oraz propozycję pomostową popieraną przez rządy Turcji i Brazylii, mające na celu zbudowanie zaufania i ułatwienie negocjacji pomiędzy Iranem a krajami E3+3 oraz Iranem a grupą wiedeńską,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1929 (2010), która wprowadza nowe środki restrykcyjne przeciwko Iranowi i czwartą serię sankcji wobec tego kraju w związku z prowadzonym przez niego programem jądrowym,
- uwzględniając konkluzje Rady w sprawie Iranu z dnia 26 lipca 2010 r. oraz przyjęcie przez Radę zestawu środków restrykcyjnych wobec Iranu w dziedzinie handlu, usług finansowych, energii i transportu, a także rozporządzenia rozszerzającego wykaz podmiotów i osób, których dotyczy zamrożenie aktywów,
- uwzględniając dodatkowe sankcje wobec Iranu zapowiedziane przez USA, Japonię, Kanadę i Australię,
- uwzględniając wieloletnie zaangażowanie Unii Europejskiej w starania o dyplomatyczne rozwiązanie irańskiej kwestii jądrowej,
- uwzględniając art. 48 Regulaminu,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A7-0037/2011),

Czwartek, 10 marca 2011 r.

- A. mając na uwadze, że Islamska Republika Iranu (zwana dalej Iranem) stoi przed szeregiem wyzwań z zakresu sprawowania rządów – począwszy od walki o władzę między rywalizującymi frakcjami krajowej elity rządzącej, poprzez wyniszczający marazm społeczno-gospodarczy, a skończywszy na problematycznym pod względem bezpieczeństwa otoczeniu regionalnym i narastającym powszechnym niezadowoleniu w kraju – przy czym do wielu z tych problemów doprowadziły działania samego reżimu irańskiego,
- B. mając na uwadze, że sytuacja polityczna w Iranie po spornych wyborach prezydenckich z czerwca 2009 r., powszechnie uznanych za sfałszowane, pokazała, że w kraju istnieje ogromny potencjał oddolnych zmian demokratycznych zainicjowanych przez dynamiczne i aktywne społeczeństwo; zauważa, że reformiści utożsamiani są powszechnie z Zielonym Ruchem, który wykształtował się w czasie masowych protestów przeciwko ponownemu wyborowi prezydenta Ahmadineżada,
- C. mając na uwadze, że irańskie służby bezpieczeństwa – Straż Rewolucji, oddziały Basij i policja – odpowiedziały surowymi działaniami represyjnymi, arbitralnymi aresztowaniami tysięcy pokojowo nastawionych protestujących i dysydentów, w tym studentów i pracowników naukowo-dydaktycznych, działaczy na rzecz praw kobiet, członków związków zawodowych, prawników, dziennikarzy, autorów blogów, duchownych i czołowych obrońców praw człowieka, w jasnym celu zastraszenia osób krytykujących władzę i stłumienia oporu; mając na uwadze, że władza sądownicza organizuje masowe pokazowe procesy setek najważniejszych reformatorów i działaczy, skazując niektórych z nich na kary długoletniego więzienia, a nawet na śmierć,
- D. mając na uwadze, że od wyboru prezydenta Ahmadineżada w 2005 r. Irańska Gwardia Rewolucyjna wykorzystuje fundusze gromadzone od lat 80. dwudziestego wieku do nabywania przedsiębiorstw państwowych prywatyzowanych na teherańskiej giełdzie,
- E. mając na uwadze, że przynależne Irańczykom prawa podstawowe – prawo do życia, wolność wypowiedzi i swoboda zrzeszania się, prawo do ochrony przed arbitralnym aresztowaniem, przetrzymywaniem i torturami oraz wszelkimi formami dyskryminacji – są nadal bezkarnie łamane,
- F. mając na uwadze, że Iran jest jednym z najbardziej skomputeryzowanych krajów Bliskiego Wschodu oraz zajmuje trzecie miejsce wśród krajów mających największą „blogosferę” na świecie po Stanach Zjednoczonych i Chinach; mając na uwadze, że nie bez powodu sygnały telekomunikacyjne i internetowe są stale przerywane od czerwcowych wyborów w 2009 r.,
- G. mając na uwadze, że w Iranie nadal nie zniesiono kary śmierci i że jest on jednym z trzech państw na świecie, w których przeprowadza się najwięcej egzekucji; mając na uwadze, że w Iranie odnotowuje się największą liczbę egzekucji nieletnich przestępców; mając na uwadze, że Iran wciąż stosuje karę śmierci przez ukamienowanie, co stoi w sprzeczności z drugim protokołem fakultatywnym do Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych,
- H. mając na uwadze, że wielu Irańczyków zostało straconych z przyczyn politycznych, wielu przebywa w więzieniach, a setki osób musiały uciec z kraju w obawie o własne życie lub w celu uniknięcia bezterminowego przetrzymywania, przesłuchań i tortur,
- I. mając na uwadze, że irańskie instytucje zajmujące się przestrzeganiem praw człowieka (np. Islamska Komisja ds. Praw Człowieka i Komisja Artykułu 90) są powiązane z rządem i mają niewielkie znaczenie,
- J. mając na uwadze, że program jądrowy Iranu był kiedyś ukrywany, co obniżyło wiarygodność zapewnień Iranu, jakoby program ten został opracowany jedynie w celach pokojowych,
- K. mając na uwadze, że Iran nadal nie wywiązuje się ze swoich zobowiązań wynikających ze wszystkich odnośnych rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ, w tym z ostatniej z nich nr 1929 (2010), oraz nie stosuje się do wymogów Rady Naczelnej MAEA dotyczących pełnego i nieograniczonego dostępu agencji do wszystkich obiektów, urzędzeń, osób oraz dokumentów, umożliwiającego przeprowadzenie właściwej kontroli irańskich celów jądrowych, która pozwoliłaby MAEA na wypełnianie roli nadzorczej w dziedzinie energii jądrowej,

Czwartek, 10 marca 2011 r.

- L. mając na uwadze, że polityka rządu irańskiego w niektórych dziedzinach stwarza zagrożenie dla stabilności i pokoju w regionie; mając na uwadze, że poczucie zagrożenia ze strony Iranu występuje w szczególności w Izraelu i w rejonie Zatoki Perskiej, a wynika ono z agresywnej i ukierunkowanej irańskiej retoryki, prowadzonego przez ten kraj programu jądrowego oraz poparcia Iranu udzielonego Hezbollahowi i Hamasowi; mając jednak na uwadze potencjał stabilizacyjny, jaki mógłby kryć w sobie Iran z korzyścią dla całego regionu, pod warunkiem że unormowałby on swoje stosunki międzynarodowe, zwłaszcza z sąsiadami, definitywnie rozwiązał niepokoje dotyczące rzeczywistego przeznaczenia irańskiego programu jądrowego i zapewnił przestrzeganie praw człowieka i zasad demokracji na swoim terytorium,
- M. mając na uwadze, że Iran przyjął dwa pokolenia afgańskich uchodźców, którzy skorzystali z podstawowych usług medycznych i edukacyjnych; mając na uwadze, że w 2010 r. w Iranie mieszkał ponad milion zarejestrowanych Afgańczyków; mając na uwadze, że Iran otrzymał niewielkie międzynarodowe wsparcie w tej sprawie,
- N. mając na uwadze, że Iran jest jednym z trzech krajów, które mają największe stwierdzone rezerwy ropy i gazu ziemnego,
- O. mając na uwadze zauważalne zacieśnienie stosunków między Iranem a Turcją; mając na uwadze, że Iran posługuje się swoimi państwowymi i niepaństwowymi sojusznikami (Syrią, Hezbollahem i Hamasem) oraz Stowarzyszeniem Braci Muzułmanów do destabilizowania regionu,
- P. mając na uwadze, że art. IV Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej mówi o niezbywalnym prawie wszystkich stron układu do prowadzenia badań, produkcji i wykorzystania energii jądrowej dla pokojowych, cywilnych celów, bez uszczerbku dla artykułów I i II tego układu i zgodnie z nimi,

Sytuacja wewnętrzna

1. wyraża swoje obawy związane z wewnętrzną sytuacją polityczną, zwłaszcza jeśli chodzi o demokrację; zauważa również aspiracje irańskiej ludności, zwłaszcza młodego pokolenia, oraz głęboko ubolewa nad tym, że irański rząd i parlament najwidoczniej nie są w stanie sprostać uzasadnionym wymaganiom irańskich obywateli; podkreśla, że głównym wyzwaniem dla przetrwania reżimu jest powszechne niezadowolone irańskim rządem wynikające z poważnej sytuacji społeczno-gospodarczej w powiązaniu z brakiem swobody i minimalnego poziomu poszanowania godności ludzkiej w Iranie;
2. podkreśla, że demokratyczne zmiany nie mogą zostać narzucone z zewnątrz lub za pomocą środków wojskowych, lecz muszą zostać osiągnięte dzięki pokojowemu procesowi demokratycznemu; wyraża swój podziw dla odwagi dziesiątek tysięcy Irańczyków, którzy nadal ryzykują swoje kariery zawodowe oraz życie, nawołując do przyznania większej wolności i bardziej demokratycznych praw w Islamskiej Republice Iranu;
3. zauważa, że chociaż prezydent Ahmadineżad został wybrany w 2005 r., głosząc program sprawiedliwości społecznej i stosując populizm gospodarczy, to wewnętrzne problemy Iranu nadal się zaostrzają pomimo rosnących cen ropy; ubolewa w związku z tym, że celem prezydenta Ahmadineżada jest umocnienie jego pozycji politycznej w kraju, do czego dąży, przyjmując radykalny program międzynarodowy, licząc, że ostra postawa antyzachodnia i antyizraelska umocni pozycję Iranu jako lidera w świecie islamu;
4. zauważa, że wcześniejsze masowe ruchy irańskie opierały się na dwóch dążeniach – do dobrobytu i wolności – i że te obietnice, złożone w czasie rewolucji w 1979 r., nadal nie zostały spełnione; zwraca uwagę, że nieprawidłowości w systemie gospodarczym, takie jak inflacja, korupcja, duże bezrobocie, niedobór energii, nieefektywny sektor państwowy oraz marnowanie funduszy publicznych, drastycznie się zwiększyły w ostatnich latach;
5. podkreśla, że ruch reformatorski obejmuje bardzo różne intelektualne trendy i programy polityczne, począwszy od stopniowej modernizacji irańskich instytucji rządowych, a skończywszy na zamiarze obalenia reżimu;
6. deklaruje swoją solidarność z milionami Irańczyków, którzy wyszli na ulice od czasu wyborów prezydenckich w czerwcu 2009 r. w nadziei na zmiany polityczne w Iranie;

Czwartek, 10 marca 2011 r.

7. ostro potępia nielegalne zatrzymanie liderów opozycji Mir Hosseina Musawiego i Mehdiego Karrubi oraz ich żon przez irańskie siły bezpieczeństwa oraz wzywa do ich natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia; podkreśla, że zatrzymanie zostało przeprowadzone z naruszeniem irańskiego prawa; potępia podejście władz irańskich do opozycji wykorzystującej swoje prawo do protestu i solidaryzuje się z narodem irańskim w jego demokratycznych aspiracjach; ubolewa nad hipokryzją rządu irańskiego, który nadużył siły, używał zastraszania i bezprawnych aresztowań w stosunku do pokojowych demonstrantów solidaryzujących się z narodem egipskim w dniu 14 lutego 2011 r., a zarazem ogłosił swoje poparcie dla wolności w Egipcie;
8. bezwzględnie odrzuca potępienie wyrażone przez reżim po wyborach w 2009 r. wobec protestujących i przeciwników, których nazwano „wrogami Allacha” („muharib”) i którzy zgodnie z islamem powinni otrzymać najcięższą karę; stwierdza, że za panowania szacha krytykowanie rządu było traktowane jako zbrodnia, podczas gdy dzisiaj jest ono równoznaczne z grzechem przeciwko islamowi;
9. przestrzega, że coraz istotniejsza rola Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej w życiu społeczeństwa irańskiego oraz w kwestiach wojskowych, politycznych i gospodarczych budzi obawy, że militaryzacja państwa może się pogłębić; wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że takie tendencje mogą doprowadzić do eskalacji przemocy i represji w stosunku do przeciwników politycznych;
10. jest zaniepokojony kluczową rolą studenckiej organizacji Basij w irańskim społeczeństwie odgrywaną w procesie kontrolowania i tłumienia sprzeciwu studentów pod kontrolą Korpusu Strażników Rewolucji Islamskiej oraz zauważa, że irański ruch studencki był jedną z najważniejszych sił walczących o demokrację, wolność i sprawiedliwość;

Prawa człowieka

11. wzywa Iran do położenia kresu wszelkim formom dyskryminacji na terenie państwa; jest zaniepokojony dyskryminacją oraz politycznym i społecznym uciskiem, których skutki szczególnie mocno odczuwają irańskie kobiety; wzywa władze Iranu do położenia kresu dyskryminacji ze względu na orientację seksualną; potępia nieludzkie i średniowieczne metody skazywania ludzi na śmierć za domniemane przestępstwa związane z wyborem partnerów lub praktykami seksualnymi;
12. jest zbulwersowany informacją, że według rocznych sprawozdań dotyczących kary śmierci w Iranie liczba egzekucji w 2009 r. była najwyższa od dziesięciu lat, co oznacza, że w Iranie przeprowadzono najwięcej egzekucji na świecie w przeliczeniu na jednego mieszkańca; wzywa Iran do opublikowania oficjalnych statystyk dotyczących stosowania kary śmierci; wzywa Iran do ostatecznego zniesienia kary śmierci za zbrodnie popełnione przez osoby poniżej 18 roku życia oraz do nowelizacji irańskiego ustawodawstwa, które narusza międzynarodowe konwencje dotyczące praw człowieka ratyfikowane przez Iran, w tym Konwencję o prawach dziecka i Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych; wzywa władze Iranu, by zgodnie z rezolucjami Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 62/149 i 63/138 wprowadziły moratorium na wykonywanie kary śmierci do czasu jej całkowitego zniesienia; podkreśla fakt, że instytucje UE muszą nieustannie naciskać na Iran w tej sprawie;
13. zdecydowanie potępia stracenie w dniu 29 stycznia 2011 r. w Teheranie Zahry Bahrami posiadającej obywatelstwo holenderskie i irańskie; jest zaniepokojony faktem, że władze irańskie odmówiły Zahrze Bahrami dostępu do służb konsularnych i nie zapewniły przejrzystego i uczciwego procesu sądowego;
14. zwraca uwagę na deklarację władz Iranu dotyczącą sprzeciwu wobec dyskryminacji rasowej, ale podkreśla również, że irańskie mniejszości etniczne narzekają na zacofanie gospodarcze regionów, w których stanowią większość mieszkańców; potępia liczne ataki terrorystyczne przeprowadzane przez Jundullah w Sistanie i Beludżystanie, które są organizowane od czasu utworzenia tego ugrupowania w 2003 r.; jednocześnie zwraca się o dostarczenie konkretnych dowodów potwierdzających oficjalne oświadczenie Iranu, jakoby Jundullah był wspierany przez amerykańskie i brytyjskie służby wywiadowcze;
15. wyraża głębokie rozgoryczenie faktem, że Iran, podobnie jak Afganistan, Somalia, Arabia Saudyjska, Sudan i Nigeria, wciąż należy do bardzo nielicznej grupy państw, gdzie nadal stosuje się karę ukamienowania; wzywa parlament Iranu do przyjęcia przepisów zakazujących karania w tak okrutny i nieludzki sposób;

Czwartek, 10 marca 2011 r.

16. wzywa irańskie władze do wyeliminowania, zarówno z przepisów, jak i ze sfery praktyk, wszelkich form tortur oraz innych okrutnych, nieludzkich lub poniżających form traktowania lub karania, do stania na straży właściwych procedur prawnych oraz do położenia kresu bezkarnemu łamaniu praw człowieka; w szczególności wzywa irański parlament i irańskie władze sądownicze do zniesienia okrutnych i nieludzkich kar, takich jak amputacja kończyn, ukamienowanie czy chłosta, które są niezgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Iranu; stanowczo nie zgadza się z poglądem promowanym przez irańskie organy sądowe, mówiącym o tym, że tego rodzaju kary są kulturowo uzasadnione;

17. przypomina rozpowszechnione – i uzasadnione – hasło wykrzykiwane przez irańskich demonstrantów w dniu 13 czerwca 2009 r.: „Gdzie jest mój głos?”, będące wyrazem przekonania o powszechnych fałszerstwach w wyborach, które odbyły się poprzedniego dnia, i uważa, że hasło to położy się cieniem na drugiej kadencji prezydenta Ahmadineżada;

18. jest przerażony faktem, że począwszy od nocy 15 czerwca 2009 r. siły bezpieczeństwa uważały za dopuszczalne strzelanie do tłumu demonstrantów, co pokazuje materiał filmowy; jest głęboko poruszony zaostreniem prześladowań rok po powstaniu ludowym w Iranie, w tym raportami dotyczącymi arbitralnych aresztowań, tortur, złego traktowania oraz egzekucji politycznych dysydentów; potępia dążenia irańskiego rządu do uciszenia całej opozycji politycznej oraz jego próby uniknięcia międzynarodowej kontroli związanej z naruszeniami, których się dopuszczono w okresie powyborczych niepokojów; wzywa instytucje UE, by przedstawiły władzom Iranu szczegółowy wykaz wszystkich znanych incydentów i działań z użyciem przemocy, których po wyborach dopuszczono się wobec irańskich cywilów, i nalega, by przeprowadzono niezależne dochodzenia międzynarodowe, których wyniki powinny zostać podane do wiadomości publicznej;

19. wzywa władze Iranu do natychmiastowego uwolnienia wszystkich osób zatrzymanych za pokojowe egzekwowanie swoich praw do wolności wypowiedzi, zrzeszania i zgromadzania się oraz do przeprowadzenia dochodzenia i skazania urzędników rządowych i członków sił bezpieczeństwa odpowiedzialnych za zabójstwa, torturowanie i nadużycia wobec członków rodzin dysydentów, demonstrujących i przetrzymywanych;

20. nalega, aby w podczas przyszłych negocjacji z Iranem wysoka przedstawiciel potraktowała kwestię praw człowieka w tym państwie jako sprawę nadrzędną; wzywa Komisję do wdrożenia wszelkich dostępnych instrumentów prawnych, mających na celu ochronę i promowanie przestrzegania praw człowieka w Iranie; wzywa Komisję przede wszystkim do opracowania dodatkowych środków w ramach europejskiego instrumentu na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie, aby aktywnie chronić obrońców praw człowieka; podkreśla, że ułatwienie udzielania schronienia obrońcom praw człowieka i dostępu do zasobów organizacyjnych i platform komunikacyjnych jest kwestią szczególnej wagi; zachęca państwa członkowskie do wspierania europejskiego programu na rzecz miast schronienia i do opracowania środków mających na celu przeciwdziałanie wykorzystywaniu technologii przechwytywania danych ze środków przekazu;

21. potępia fakt, że irańscy mężowie mogą złożyć oświadczenie, że ich związki pozamałżeńskie są w rzeczywistości legalnymi tymczasowymi małżeństwami, podczas gdy zamężne kobiety oskarżone o cudzołóstwo nie mogą skorzystać z takiego ułaskawienia; potępia również to, że art. 105 kodeksu karnego Islamskiej Republiki Iranu umożliwia sędziemu skazanie osoby, która popełniła cudzołóstwo, na ukamienowanie wyłącznie na podstawie posiadanych informacji; potępia również to, że Iran próbuje ograniczyć wiedzę innych państw na temat swoich brutalnych poczynań poprzez niepodawanie do publicznej wiadomości wyroków skazujących na ukamienowanie;

22. potępia systematyczne ciemnienie działaczy ruchów robotniczych przez władze Iranu, gdyż jest to sprzeczne z obietnicami, złożonymi przez Iran podczas powszechnego okresowego przeglądu ONZ i dotyczącymi poszanowania społecznych i ekonomicznych praw obywateli i ich prawa do wolności wypowiedzi; wzywa władze irańskie do uwolnienia wszystkich aresztowanych działaczy ruchów robotniczych oraz do poszanowania prawa działaczy ze związków zawodowych i nauczycieli do uczestnictwa w obchodach Międzynarodowego Święta Pracy (1 maja) i narodowego Dnia Nauczyciela (2 maja); wzywa rząd Iranu do poszanowania podstawowych praw pracowniczych określonych na podstawie międzynarodowych standardów pracy;

23. potępia kampanię zwolnień najważniejszych profesorów uniwersyteckich, mających podłoże polityczne, jako niedopuszczalny atak na przysługujące im prawa człowieka oraz wolność akademicką; uważa, że taka strategia dodatkowo upolityczni i zdeprecjonuje irańskie uniwersytety, które od dawna były źródłem dumy narodowej oraz obiektem podziwu społeczności akademickiej na całym świecie; wzywa władze Iranu do natychmiastowego podjęcia działań mających na celu przywrócenie wolności akademickiej w kraju;

Czwartek, 10 marca 2011 r.

24. ubolewa, że – niezgodnie z konstytucją – członkowie mniejszości religijnych są dyskryminowani przy poszukiwaniu mieszkania, w edukacji i przy obsadzaniu stanowisk urzędniczych, co skłania młodych ludzi należących do tych mniejszości do podejmowania decyzji o emigracji; potępia przede wszystkim systematyczne prześladowanie wspólnoty bahaitów, falę aresztowań chrześcijan w 2009 r. oraz nękanie religijnych dysydentów i neofitów, jak również sunnitów i sufich; stale wzywa do uwolnienia siedmiu bahaickich przywódców i zwraca się do irańskiego parlamentu o zmianę irańskiego ustawodawstwa w celu dopilnowania, aby wszyscy zwolennicy odmiennych poglądów w Iranie, bez względu na to, czy uznaje je konstytucja, mogli postępować zgodnie ze swoimi przekonaniem i nie być za to prześladowani oraz aby zagwarantowano im równe prawa zarówno w przepisach, jak i w praktyce;
25. zauważa, że pozycja irańskich organizacji pozarządowych znacznie się pogorszyła w następstwie protestów po kontrowersyjnych wyborach prezydenckich z dnia 12 czerwca 2009 r.; zdecydowanie krytykuje to, że wszelkie kontakty międzynarodowe lub pomoc finansowa dla organizacji pozarządowych w Iranie są systematycznie wykorzystywane przez władze do zdyskredytowania tych organizacji i ich pracy;
26. wyraża swój głęboki niepokój związany z licznymi egzekucjami nieletnich oraz publicznym kamienowaniem kobiet, do których dochodzi każdego roku mimo międzynarodowych apelów o przestrzeganie przez Iran norm w zakresie praw człowieka;
27. wzywa do odnowienia mandatu ONZ dla specjalnego wysłannika w celu zbadania przypadków naruszeń praw człowieka i dążenia do zagwarantowania pociągania do odpowiedzialności osób winnych łamania praw człowieka w Iranie; wzywa władze Iranu do pozytywnego przyjęcia powtarzanych od dawna wniosków specjalnych wysłanników ONZ (np. ds. pozasądowych, doraźnych lub arbitralnych egzekucji, ds. tortur, ds. wolności wyznania i poglądów, ds. niezależności sędziów i adwokatów) o umożliwienie im oficjalnej wizyty w Iranie;
28. potępia to, że sytuacja adwokatów w Iranie znacznie się pogorszyła od czasu wyborów prezydenckich z czerwca 2009 r., ponieważ irańskie władze stosują metody oparte na ucisku (np. aresztowania, pozbawienie uprawnień adwokackich, pogwałcenie prawa do wolności wypowiedzi, nieuzasadnione kontrole podatkowe i inne finansowe środki nacisku) w celu przeszkodzenia adwokatom w swobodnym wykonywaniu zawodu, co jest sprzeczne z podstawowymi zasadami ONZ dotyczącymi roli adwokata;
29. wyraża ubolewanie związane z pogarszającą się sytuacją obrońców praw człowieka, w tym adwokatów zajmujących się problemami związanymi z prawami człowieka oraz obrońców praw kobiet, którzy są szczególnym celem prześladowań; jest głęboko zaniepokojony tym, że obrońcy praw człowieka wielokrotnie byli ofiarami różnych ataków, niesprawiedliwych procesów oraz że nie mogą oni korzystać z przynależnych im praw konstytucyjnych; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich obrońców praw człowieka oraz więźniów sumienia, którzy nadal przebywają w więzieniu;
30. wzywa Islamską Republikę Iranu do podpisania, ratyfikowania i wdrożenia postanowień Konwencji ONZ w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet (CEDAW);
31. popiera kampanię „Milion podpisów pod żądaniem wprowadzenia zmian do dyskryminujących aktów prawnych”, która ma na celu zebranie miliona podpisów na rzecz poparcia zmian aktów prawnych dyskryminujących kobiety w Iranie; wzywa władze Iranu do położenia kresu ciemieniu uczestników tej kampanii, w tym również przez organy sądownicze;
32. wzywa rząd Iranu do poprawy sytuacji w zakresie praw kobiet w celu docenienia istotnej roli kobiet w społeczeństwie oraz do spełnienia zobowiązań Iranu wynikających z Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych; stale wzywa parlament Iranu do wprowadzenia przepisów zakazujących okrutnych i niehumanitarnych praktyk kamienowania; wzywa wysoką przedstawiciel, aby zwróciła szczególną uwagę na kwestię praw kobiet w Iranie i poruszyła sprawę Sakineh Mohammadi Asztiani i Zahry Bahrami w kontaktach z władzami Iranu;
33. podkreśla, że przedstawiciele instytucji UE powinni rozwijać relacje z przedstawicielami różnorodnych organizacji politycznych i społecznych w Iranie, w tym z czołowymi irańskimi obrońcami praw człowieka; wzywa Komisję i państwa członkowskie do większego wspierania działań społeczeństwa i kontaktów międzyludzkich;

Czwartek, 10 marca 2011 r.

34. potępia represje stosowane przez władze Iranu wobec niezależnych mediów, w tym cenzurowanie materiałów wideo i zdjęć w celu zmniejszenia dostępu do komunikacji i informacji oraz ich przepływu; jest głęboko zaniepokojony tym, że arbitralność irańskiego wymiaru sprawiedliwości jest powodem znacznej (auto)cenzury mediów; wzywa oficjalnych przedstawicieli UE i jej państw członkowskich, aby przypomnieli Iranowi o jego międzynarodowym obowiązku stania na straży wolności mediów; wzywa tych przedstawicieli, by, spotykając się z irańskimi odpowiednikami, nalegali na ponowne otwarcie przymusowo zamkniętych dzienników, a także na uwolnienie więźniów politycznych; w obu przypadkach należy podawać wykaz tytułów i nazwisk; potępia wydalanie korespondentów zagranicznych przez rząd irański, w tym reporterów największych europejskich dzienników; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie Euronews w języku perskim;

35. wyraża swoje zaniepokojenie tłumieniem twórczości kulturalnej, muzycznej i artystycznej za pomocą cenzury i zakazów oraz represjami stosowanymi wobec artystów, muzyków, reżyserów filmowych, pisarzy i poetów;

36. wzywa do położenia kresu bezkarności w Iranie poprzez ustanowienie procedury niezależnej kontroli sądowej w kraju lub wystosowanie wniosku, za pośrednictwem Rady Bezpieczeństwa ONZ, do instytucji, które podlegają prawu międzynarodowemu, takich jak Międzynarodowy Trybunał Karny;

37. wyraża zadowolenie z powodu działań podjętych przez niektóre państwa członkowskie w celu udzielenia schronienia irańskim obrońcom praw człowieka, dysydentom, dziennikarzom, studentom, kobietom, dzieciom i artystom, którzy są prześladowani z powodu przekonań religijnych, głoszonych poglądów, orientacji seksualnej lub innych aspektów egzekwowania przynależnych im praw człowieka;

Kwestia jądrowa

38. mając na uwadze prawo Iranu do wykorzystywania energii jądrowej w celach pokojowych zgodnie z zasadami systemu nierozprzestrzeniania broni jądrowej, nieustannie podkreśla, że ryzyko rozprzestrzeniania związane z irańskim programem jądrowym jest nadal źródłem poważnych obaw Unii Europejskiej i społeczności międzynarodowej, co zostało jasno określone w wielu rezolucjach Rady Bezpieczeństwa ONZ;

39. wzywa władze Iranu do wypełniania zobowiązań wynikających z Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej; żąda, by Teheran ratyfikował i wdrożył protokół dodatkowy do porozumienia o zabezpieczeniach; potępia to, że Iran ciągle odmawia pełnej współpracy z MAEA, blokując jej prace, odmawiając pełnego i bezwarunkowego wstępu do najważniejszych obiektów i sprzeciwiając się mianowaniu inspektorów;

40. podkreśla również to, że zgodnie z głównym założeniem Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej Iran ma prawo wzbogacać uran w celach pokojowych oraz otrzymywać pomoc techniczną w tych samych celach;

41. popiera dwutorowe podejście Rady Europejskiej mające na celu znalezienie w drodze negocjacji pokojowego wyjścia z impasu w kwestii jądrowej i wyraża uznanie dla nowego wspólnego stanowiska z dnia 26 lipca 2010 r., wprowadzającego nowe, daleko idące i ukierunkowane niezależne środki wobec Iranu; ubolewa nad faktem, że Iran nie był gotowy przyjąć oferty przedstawionej podczas ostatniej rundy rozmów P5+1 z Iranem, która odbyła się w Stambule, oraz nad późniejszym zerwaniem tych rozmów; jest jednak nadal przekonany, że UE powinna opracować szerszą strategię dotyczącą Iranu, która będzie wykraczać poza kwestię jądrową i obejmować sytuację w zakresie praw człowieka w Iranie oraz rolę tego kraju w regionie;

42. przypomina, że kwestia irańskiego programu jądrowego stawia Iran w opozycji do ogółu państw ONZ, a nie tylko do Zachodu;

43. zauważa, że dodatkowe sankcje stały się logiczną konsekwencją braku pełnej współpracy Iranu z MAEA; wzywa wysoką przedstawiciel i państwa członkowskie UE do oceny wszelkich mechanizmów egzekwowania wdrażania wspólnego stanowiska UE – zwłaszcza w odniesieniu do zezwoleń na wywóz, kontroli celnych i granicznych, transportu lotniczego i morskiego – by uniemożliwić Iranowi uniknięcie sankcji i móc dokonać realistycznego osądu tego, czy przyniosły one oczekiwane rezultaty; stale podkreśla swoje stanowisko, zgodnie z którym środki te nie powinny mieć negatywnego wpływu na ogół społeczeństwa; z zadowoleniem przyjmuje w tym kontekście decyzję Stanów Zjednoczonych o nałożeniu ukierunkowanych sankcji na irańskich urzędników uznanych za odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka w Iranie od czasu kontrowersyjnych wyborów prezydenckich z czerwca 2009 r. lub uznanych za współwinnych tych naruszeń; wzywa Radę do przyjęcia podobnych środków;

Czwartek, 10 marca 2011 r.

44. jest przekonany, że konieczne jest wznowienie wysiłków na całym świecie, aby uwolnić świat od zagrożenia bronią jądrową; z zadowoleniem przyjmuje apel prezydenta Baracka Obamy dotyczący rozbrownienia jądrowego i wzywa wysoką przedstawiciel do nadania m.in. tej kwestii znaczenia priorytetowego, zarówno w ramach jej kontaktów z państwami członkowskimi, jak i z rządami państw z Bliskiego Wschodu i Azji;

45. wzywa Komisję, Radę i państwa członkowskie UE do dokonania oceny stosunków handlowych z Iranem wykraczających poza sankcje w celu ograniczenia naruszeń praw człowieka za pośrednictwem wywozu do Iranu technologii stworzonych zgodnie z europejskimi normami, w tym telefonów komórkowych, sieci komunikacyjnych, technologii (podwójnego zastosowania), technologii nadzoru i oprogramowania do skanowania i cenzurowania Internetu i wyszukiwania danych, w tym również danych osobowych; zwraca się do Komisji o przedstawienie wniosku w sprawie rozporządzenia dotyczącego nowego systemu licencjonowania, jeśli w wyniku tego przeglądu okaże się, że konieczne jest podjęcie działań legislacyjnych;

46. wzywa Komisję i Radę do bezzwłocznego podjęcia działań mających na celu zakazanie spółkom UE wywozu technologii nadzoru do Iranu (zwłaszcza instalowania centrów monitoringowych);

47. wzywa Radę Europejską do rozszerzenia wykazu Irańczyków powiązanych z irańskimi programami jądrowymi i balistycznymi oraz towarzyszącymi im sieciami zaopatrzeniowymi; wzywa właściwe władze do szybkiego zamrożenia ich aktywów i uniemożliwienia im dostania się na terytorium UE i wykorzystywania jurysdykcji UE do prowadzenia jakiegokolwiek działalności związanej z tymi programami;

48. wzywa wysoką przedstawiciel, by nadal uznawała irańską kwestię jądrową i prawa człowieka irańskich obywateli za ważny punkt programu swoich prac, oraz apeluje do Iranu o zaangażowanie się w poważne negocjacje w celu zapewnienia kompleksowego i długotrwałego rozwiązania kwestii jądrowej;

Stosunki zewnętrzne

49. bezwzględnie potępia wyrażaną przez prezydenta Iranu Mahmuda Ahmedineżada chęć „zmiczenia” Izraela z powierzchni ziemi oraz jego antysemicką retorykę, zwłaszcza zaprzeczanie prawdziwości holocaustu i leżący u jego podłoża program zdelegalizowania państwa Izrael; potwierdza swoje pełne poparcie dla istnienia Izraela oraz rozwiązania przewidującego „dwa państwa dla dwóch narodów” w przypadku Palestyny;

50. wzywa Radę i Komisję do ścisłego monitorowania sytuacji w rejonie Zatoki Perskiej i do dołożenia wszelkich starań o wspieranie pokoju i stabilności w tym rejonie;

51. uznaje rolę Turcji jako wpływowego regionalnego podmiotu i wyraża uznanie dla jej wysiłków podejmowanych wspólnie z Brazylią w celu osiągnięcia dyplomatycznego rozwiązania irańskiej kwestii jądrowej; ubolewa jednak, że postanowienia porozumienia trójstronnego z dnia 17 maja 2010 r. jedynie częściowo spełniają wymogi MAEA; wzywa władze tureckie, by wzorowały się na europejskim podejściu do kwestii zagrożenia jądrowego ze strony Iranu; zachęca Turcję do uwzględniania sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie w jej dialogach z tym państwem;

52. podkreśla to, że Rosja jest jednym z największych dostawców nowoczesnej broni i wzbogaconego uranu do Iranu; z zadowoleniem przyjmuje tegoroczną decyzję Federacji Rosyjskiej o wstrzymaniu sprzedaży systemu S-300 Iranowi oraz jej poparcie dla sankcji ONZ nałożonych na Iran w związku z jego programem jądrowym; wzywa stanowczo Rosję, aby zaprzestała wszelkiego rozprzestrzeniania broni i wywozu uranu do Iranu, dzięki czemu możliwe będzie zapewnienie skuteczności sankcji nałożonych na Iran oraz realizacja założeń Układu o nierozprzestrzenianiu broni jądrowej;

53. zachęca wysoką przedstawiciel do usprawnienia transatlantyckiej koordynacji i zapewnienia kompletności w odniesieniu do Iranu oraz do konsultowania się w sprawie działań wobec Iranu ze stałymi członkami Rady Bezpieczeństwa ONZ i z wszystkimi istotnymi podmiotami globalnymi i regionalnymi, które niepokoi sprawa Iranu;

54. dostrzega wspólny interes UE i Iranu w zagwarantowaniu pokoju i stabilności w Afganistanie; z zadowoleniem przyjmuje konstruktywną rolę, jaką Iran odgrywa w odbudowywaniu infrastruktury i ożywianiu gospodarki, jak i w zapobieganiu handlowi narkotykami pochodzącymi z Afganistanu; podkreśla jednak, że trwałe pokój i trwała stabilność w Afganistanie będą wymagać od wszystkich jego sąsiadów powstrzymania się od wywierania politycznego wpływu na ten kraj;

Czwartek, 10 marca 2011 r.

55. wzywa wysoką przedstawiciel do stworzenia delegatury UE w Teheranie, jako że Europejska Służba Działań Zewnętrznych przejęła od rotacyjnej prezydencji odpowiedzialność za reprezentowanie Unii Europejskiej w krajach trzecich;

56. wzywa Komisję i Radę do zachęcania Iranu do odgrywania konstruktywnej roli w odniesieniu do przyszłego rozwoju Afganistanu i podkreśla wspólne cele UE i Iranu związane ze stabilnością Afganistanu, a także ze skutecznym zwalczaniem produkcji opium i handlu narkotykami;

*

* *

57. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów i parlamentom państw członkowskich UE oraz rządowi i parlamentowi Islamskiej Republiki Iranu.

16. sesja Rady Praw Człowieka ONZ (Genewa, 28 lutego - 25 marca 2011 r.)

P7_TA(2011)0097

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie priorytetów na 16. sesję Rady Praw Człowieka ONZ i przeglądu jej funkcjonowania w 2011 r.

(2012/C 199 E/20)

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka, Europejską konwencję praw człowieka oraz Kartę praw podstawowych Unii Europejskiej,
- uwzględniając poprzednie rezolucje w sprawie Rady Praw Człowieka Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNHRC), a w szczególności rezolucję z dnia 25 lutego 2010 r. w sprawie trzynastej sesji Rady Praw Człowieka ONZ ⁽¹⁾, rezolucję z dnia 14 stycznia 2009 r. dotyczącą stworzenia nowej Rady Praw Człowieka ONZ, w tym roli UE ⁽²⁾, a także rezolucję z dnia 16 marca 2006 r. w sprawie wyniku negocjacji dotyczących Rady Praw Człowieka i 62. sesji Komisji Praw Człowieka ONZ ⁽³⁾, rezolucję z dnia 29 stycznia 2004 r. w sprawie stosunków pomiędzy Unią Europejską a Organizacją Narodów Zjednoczonych ⁽⁴⁾, rezolucję z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie reformy Organizacji Narodów Zjednoczonych ⁽⁵⁾, rezolucję z dnia 29 września 2005 r. w sprawie rezultatów Światowego Szczytu Organizacji Narodów Zjednoczonych w dniach 14-16 września 2005 r. ⁽⁶⁾ oraz rezolucję z dnia 16 grudnia 2010 r. w sprawie sprawozdania rocznego dotyczącego praw człowieka na świecie za rok 2009 oraz polityki Unii Europejskiej w tym zakresie ⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoje pilne rezolucje na temat praw człowieka i demokracji,
- uwzględniając rezolucję A/RES/60/251 Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych powołującą Radę Praw Człowieka,
- uwzględniając poprzednie zwyczajne i nadzwyczajne sesje UNHRC, a także poprzednie tury powszechnego okresowego przeglądu praw człowieka,

⁽¹⁾ Dz.U. C 348 E z 21.12.2010, s. 6.

⁽²⁾ Dz.U. C 46 E z 24.2.2010, s. 71.

⁽³⁾ Dz.U. C 291 E z 30.11.2006, s. 409.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 96 E z 21.4.2004, s. 79.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 124 E z 25.5.2006, s. 549.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 227 E z 21.9.2006, s. 582.

⁽⁷⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2010)0489.